

Ten oosten van Haarlem rijk weidevogelgebied.

Ten oosten van Haarlem rijk weidevogelgebied.

Het veenweidegebied ten oosten van Haarlem behoort tot de beste weidevogelgebieden van Noord-Holland ten zuiden van het Noordzeekanaal. Hier broedt de helft van alle Watersnippen, een derde deel van alle Slobeenden en een kwart van alle Tureluurs, die in Noord-Holland-Zuid zijn aangetroffen. Ook is het een van de twee gebieden die nog Kemphanen herbergen. Dit is gebleken uit de milieu-inventarisatie, in 1981 tot en met 1983 door de provincie Noord-Holland uitgevoerd ten zuiden van het Noordzeekanaal. Kees Scharringa schrijft erover in "De Graspieper" (1984, nr. 1), het blad van de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, waarvan ook de VWG Haarlem deel uitmaakt.

In het artikel wordt aandacht besteed aan het voorkomen als broedvogel van de Scholekster, Kievit, Kempshaan, Watersnip, Grutto, Tureluur, Slobeend en Zomertaling in het genoemde gebied. Dit is onderscheiden naar de volgende regio's.

A. poldergebied Zuid-Kennemerland, IJpolders en polders bij Osdorp.

B. Haarlemmermeer

C. Amstelland.

D. Vechtstreek.

E. Gooi & Eemland.

F. de duinen.

In het artikel worden met name de inventarisatieresultaten van de gebieden A t/m D weergegeven.

De Scholekster komt in veel gebieden van regio A met een dichtheid van 10-25 broedparen per 100 ha. en in grote delen van de Haarlemmermeer met een dichtheid van 1 tot 5,5 broedparen per 100 ha..

De Kievit komt in de veenweidegebieden direct ten oosten van Haarlem voor met een dichtheid van 50 tot 100 broedparen (per 100 ha.), in het gebied tussen Haarlem en de duinen met een dichtheid van 10 tot 25.

In de Haarlemmermeer wisselt de dichtheid sterk; ze komt daar nergens boven de 25 broedparen per 100 ha., in de meeste delen is ze aanzienlijk minder.

De Watersnip komt vooral voor in het weidegebied tussen Haarlem en Halfweg. In dit gebied broeden circa 30 paren, waarvan het merendeel in de Verenigde Binnenpolder. In deze polder is de dichtheid ongeveer vier broedparen per 100 ha. In het uiterste noordwesten van de Haarlemmermeer werd 1-2 paar aangetroffen.

Ook voor de Grutto is het Haarlemse weidegebied van groot belang. In diverse gedeelten worden dichtheden van 10 tot 25, een maal zelfs van 25 tot 50 broedparen per 100 ha. bereikt. Tussen Bennebroek en Hillegom ligt ook een goed Grutto-gebied. In het centrum van de Haarlemmermeer komt de Grutto als broedvogel niet voor; in enkele randgebieden in zeer lage dichtheid.

Ruim 15 broedparen van de Tureluur per 100 ha. werden vastgesteld in de polders aan de Oostrand van Haarlem. Ook in de overige weidegedeelten tussen Haarlem en Halfweg komen hoge dichtheden (9-12 paar) voor. Het bouwlandgebied van de Haarlemmermeer is voor de Tureluur een marginale habitat; in sommige delen broeden echter toch nog enkele paren per 100 ha. De Haarlemse veenweidegebieden met hun vele ondiepe slootjes en drassige zijkanten zijn de optimale biotoop van Slobeenden in het westen van ons land. Hier wordt een dichtheid van 8-10 broedparen per 100 ha.

bereikt. In de overige graslandgebieden komt deze soort in veel lagere dichtheid voor: In de hele Haarlemmermeer broeden slechts enkele paren. De Zomertaling komt relatief weinig voor in Noord-Holland-Zuid. De Verenigde Binnenpolder bij Spaarnwoude is nog het beste gebied met 2-4 paar in 1982 en 5-13 paar in 1983. In de Inlaagpolder werd in 1982 0-2 paar vastgesteld.

Gunstig habitat voor Kemphaan.

Het voorkomen als broedvogel van de Kemphaan tenslotte is ten zuiden van het Noordzeekanaal in Noord-Holland slechts tot twee gebieden beperkt, namelijk het weidegebied ten oosten van Haarlem (incl. het Westelijk Havengebied) en de Oostermeent bij Huizen.

Aantal mannetjes, wijfjes en broedgevallen van de Kemphaan in het zuidelijk deel van Noord-Holland in de jaren 1981-1983.

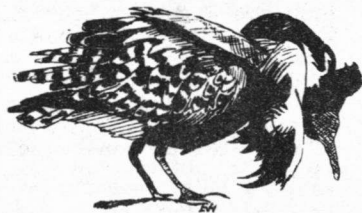
gebied	jaar	♂♂	♀♀	broedgevallen.
Heksloot	'82	3	5	-
Ver. Binnenpolder	'82	5-13	13-14	1
"	'83	7-13	8-10	2
Westelijk Havengeb.	'82	18	2	1
Oostermeent	'81	18	10	2-3
"	'82	9	12	1
"	'83	5	6	3

Scharringa ziet de toekomst voor de Kemphaan in het Oostermeentgebied somber in.

Op korte afstand van de belangrijkste arena werd onlangs de A 27 in gebruik genomen. De toekomst voor de soort in het gebied tussen Haarlem en Amsterdam lijkt hem wat rooskleuriger.

In het Westelijk Havengebied was in de zeventiger jaren een redelijke populatie aanwezig (Vogelwerkgroep Avifauna West-Nederland, 1981). Dit gebied herbergt nog steeds Kemphanen, maar dat is een aflopende zaak (wijziging terrein gebruik). Het is daarom verheugend dat

in de nabij gelegen Verenigde Binnenpolder een gunstig habitat is ontstaan. Dit gebied wordt al enige jaren extensief beheerd door het Recreatieschap Spaarnwoude, wat heeft geresulteerd in een geweldige toename van weidevogels. Alhoewel in deze polder nog geen duidelijke arena's aanwezig zijn, lijkt het erop dat de soort hier (weer) vaste grond onder de voeten heeft gekregen. Het is wel de vraag of dit gebied (+600 ha. grasland) ook groot genoeg is om een redelijke populatie op langere termijn te kunnen handhaven, aldus Scharringa.

Kemphaan ♂ in baltschouwing